

Bulletin oktober 2024

‘Santiago Calatrava, organische architectuur van wereldformaat’

Lezing door Marcel Teunissen, 8 oktober 2024

Na 1990 doorbrak de Spaanse architect Santiago Calatrava (1951) een lange traditie van bruggen en stations die in de regel door civiele ingenieurs werden ontworpen.

Met bouwtechnisch vernuftige constructies in vloeiende vormen werden de grenzen van de architectuur verkend.

Het oeuvre werd na 2000 verder uitgebreid met openbare gebouwen als musea en theaters, maar ook met iconische woongebouwen. Het grootste project is een ensemble van culturele gebouwen in Valencia, de geboortestad van Calatrava.

De laatste jaren wordt de steeds spectaculairdere vormtaal toegesneden op verduurzaming en klimaatadaptief bouwen.

Lees verder op pagina 2

Aanvang lezing 20.00 uur, zaal open vanaf 19.30 uur, aanmelden niet nodig

Locatie: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, 2352 TD Leiderdorp. Niet-leden betalen 8 euro p.p.

Drs. Marcel Teunissen (Den Haag, 1961) is als architectuurhistoricus gespecialiseerd in de Nederlandse architectuur en stedenbouw van de 19^e en 20^e eeuw. De laatste jaren heeft hij zich toegelegd op de architectuur van Nederlandse ziekenhuizen. Hij is sinds 2008 actief als zelfstandig onderzoeker, docent, studentenbegeleider aan de TU Delft, publicist en excursieleider.

Foto: Manifestatie 'De toekomst van de nieuwe Haagse School'

Van zijn hand verschenen onder meer de boeken *Schoone Eenheid* (2008), *Welstand en Monumentenzorg in Den Haag* (2010), *Chinese Muur 50 jaar* (2015), *De Papaverhof van Jan Wils* (2017), *100 jaar Nieuwe Haagse School* (2018), *100 jaar Modern Den Haag* (2020) en *Bergen architectuur* (2022).

Momenteel werkt hij in teamverband aan een multimediaal project waarin alle Nederlandse architectuur in het buitenland wordt geïnventariseerd en beschreven: 'Dutch Architecture Abroad'

2. Van het Bestuur

Algemene Leden Vergadering, 8 oktober 2024 om 19.00 uur

Voorafgaand aan de lezing over 'Santiago Calatrava' houden wij onze jaarlijkse Ledenvergadering om **19.00 uur**. Wij nodigen u van harte uit hierbij aanwezig te zijn.

Op de agenda staan de volgende onderwerpen:

- Notulen Algemene Vergadering van 10 oktober 2023
- Jaarverslag en Overzicht Lezingen en Activiteiten 2023-2024
- Financieel Jaarverslag 2023-2024 met verslag Kascommissie en decharge Bestuur
- Begroting 2024-2025
- Contributie seizoen 2025-2026
- Bestuur: overzicht van aftreden en herbenoeming bestuur

3. Komende lezingen en activiteiten t/m december 2024

8 oktober 2024	'Santiago Calatrava, architectuur van wereldformaat',
lezing door Marcel Teunissen
12 november 2024	Lezing met veel muzikale (live) fragmenten over 'Overeenkomsten
tussen de muziek van Ludwig van Beethoven en Sonny Rollins';
'Componeren in de huidige tijd' door Huub de Vriend
10 december 2024	'De Madonna van kanselier Rolin', een meesterwerk van Jan van Eyck
in het Louvre, door Max Put
14 januari 2025	'Chinese export schilderkunst', door Marie-Claire Valck Lucassen
11 februari 2025	'Jan Sluijters', door Wieke van de Sande
11 maart 2025	Suzanna Jansen over haar boek 'De omwenteling of de eeuw van de vrouw'

4. Terugblik lezing 10 september jl.: Farah Diba, keizerin van Iran, door Karin Braamhorst

Het begin van de monarchie in Iran, het voormalige Perzië, stamt uit de 6^e eeuw voor Christus toen Cyrus II de eerste sjah (koning/keizer) van het Perzische rijk werd na het afzetten van zijn grootvader. Hij was onmiddellijk succesvol en wordt nog steeds vereerd als stichter van de monarchie en om zijn heldendaden. Cyrus deed al veel aan positieve beeldvorming, zoals te lezen is op de 'Cyrus cilinder', in spijkerschrift door hem opgetekend en bewaard in het British Museum. De tekst voor zijn manschappen, die Babylon innamen, luidt: "Er wordt niet geplunderd, niet vermoord en niet verkracht."

Farah Diba, die een verlichte opvoeding geniet, studeert architectuur in Parijs en wordt als vrouw van sjah Mohammed Reza onderdeel van de pracht en praal van het koningshuis en dat spreekt tot de verbeelding van de hele wereld. Hun huwelijk wordt een van de eerste dat rechtstreeks wordt uitgezonden. Haar trouwjurk is geborduurd met Iraanse motieven, die later ook terug te zien zijn in andere jurken. Ook de kroning van sjah Mohammed Reza tot keizer én haar kroning tot keizerin, beide door de sjah zelf uitgevoerd, wordt overal ter wereld getoond.

Zij houdt zich ook later bezig met het verbeteren van het gezicht van Iran, d.m.v. bouwwerken en kunstmanifestaties, in navolging van haar schoonvader. Die is in de dertiger jaren begonnen met de modernisering van het land door de aanleg van spoorlijnen, radiostations, een nationaal museum, een nationale bank en een ministerie van justitie waardoor de inmenging van de moellahs wordt ingeperkt. De verplichting voor de vrouwen om een sluier te dragen wordt omgezet in een verplichting om zónder sluier over straat te gaan, op straffe van een fikse boete. Dat heeft veel kwaad bloed gezet. Vrouwen durven niet meer over straat en het verdeelt het land. Mohammed Reza Pahlavi volgt in 1941 zijn vader op, nadat deze door de Russen en Engelsen is afgezet vanwege zijn Duitse sympathieën.

Door de vergaande modernisering en inmenging van de Verenigde Staten, die de in 1953 gekozen President helpt afzetten, groeit de aversie onder de bevolking tegen het westen en het dictatoriale regime van de sjah. De onrust in de dorpen en op het platteland wordt op harde en wrede wijze de kop ingedrukt door de Savak, de veiligheidsdienst in dienst van de sjah.

Na een miljoenen kostende herdenking vanwege 2500 jaar monarchie, waarbij presidenten en vorsten van over de hele wereld met veel pracht en praal worden ontvangen, wordt de druk vanuit het volk op de sjah te groot, en vlucht hij in 1979 naar Egypte met Farah Diba. Hij is dan al ernstig ziek en overlijdt daar in een ziekenhuis.

Op 1 februari 1979 keerde de gevluchte geestelijk leider ayatollah Khomeini terug naar Iran, na 15 jaar ballingschap. In april 1979 sticht hij de dictatoriale Islamitische Republiek Iran. Farah Diba verblijft nog steeds in ballingschap in Parijs en de Verenigde Staten, evenals haar zoon Reza Pahlavi II, die zich tot op heden inzet voor een vrij Iran.